

Előfizetési árak:

Egész évre	5 frt — kr.
Fél évre	2 „ 50 „
Negyed évre	1 „ 25 „
Néptanítóknek egész évre	3 „ — „

Hirdetési díjak

a legutányosabban számíttatnak.
Bélyeg minden beiktatásért 30 kr.

B A J A

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden szerdán és szombaton.

Szerkesztői iroda.
bova a lap szellemi részét illető kérdések intézendők:
ÁLLAMI TANITÓKÉPEZDEBEN.
Levelek csak bérmentesen fogadtatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadóhivatal:

Az előfizetési pénzek és hirdetések a kiadóhivatalba — Nánay Lajos könyvnyomdájába — küldendők be (Bódog-tér, Scheibner-féle ház.)

Egyes szám ára 5 kr.

Válasz „Kórházunk és hiányai“-ra.

Tisztelt szerkesztő barátom!

Lapod folyó évi július 2-iki — vagyis 40 ik számban Keleteri aláírással „Kórházunk és hiányai“ cím alatt a városi kórházi állapotot illetőleg, egy részint minden alapot nélkülöző — részint a valódi tényállást borzasztó színben feltüntető, tulságosan nagyított s roskacaratulag sugalmazott — egészben véve pedig koholmányon, mendemondán, hamis híreken és nem személyes meggyőződésen alapuló közlemény jelent meg, mit Keleteri barátunk is cikke 6-ik bekezdésében felemlítve elismer, hol azt mondja: „Nem akarunk minden idevonatkozó és pedig igen-igen megbízható (!?) forrásból merített h i r e i n k n e k hitelt adni“ majd ismét e pont végén folytatva „hogy közkórházunk kezeléséről és vezetéséről a legaggasztóbb hírek szárnyalnak.“

Kezdetben e kérdéses cikkben foglaltakra nem volt szándékom válaszolni, nem pedig azért, mivel abban az általános hiányokért általánossággal a felügyelőség, a kórházi felügyelő van vádolva, kárhoztatva, elítélve és kihíva, vagyis nincs kimondva, hogy kire céloz: az ápolóra és élelmezőre-e — vagy a tisztí orvosokra-e, vagy a kórházi gondnokra-e, vagy plane tán a közegészségi bizottságra-e? vagy végre egytítesen mindannyira-e? — Szóval cizike egész általánossággal van vezetve, minden egyenes, személyes támadást, kihívást kerülve.

De később jobban meggondolva az ügyet — mégis elhatároztam magam a válaszlásra, így okoskodva magamban: bárkire is gondolt K. barátunk, első sorban mégis csak engem illet kórházunk hírnevét megvédeni s arról a mendemondán alapuló túlzásig hajtott pszichológust lemosni — sőt kötelesség szerűleg magam érzem feljogosítva a való, az igazság kiderítése szempontjából e kérdéses közleményre válaszolni és K. barátom köpenye alá bujt alattomoskodó rágalmozokkal, — kik személyét nem állották felhasználni, — szembeszállni és pedig annál is inkább, mert ha válasz nélkül hagyatnék, azt mondhatnák szokás szerint, nem válaszolt rá, nem czáfolták meg, tehát a mi a kérdéses közleményben mondva volt, mind igaz és e körülményt esetleg vagy tán bizonyosan fel is használják az illetők, akár a jelenben, akár a jövőben, saját céljaik elérésére.

Hogy tehát mindez ne történhessék, megkísértem bár lehetőleg igen röviden, de minden esetre tárgyilagosan, pontról-pontra, K. t. barátom cizike sorrendjét követve, a benne felhozottakat a valóságra leszállítani.

Igaz, hogy fegyverem, bizonyítékom egyelőre nem lehet más, mint a kérdéses cikkben elősoroltaknak egyszerű tagadása s rágalomnak vagy túlzásnak nyilvánítása és személyeknek szavahihetősége — de hiszem, sőt határozottan merem mondani, hogy később a vizsgáló bizottság is — küldetésének befejezte után, — nem a közleményként „igen-igen

T Á R C S A.

Margitka névnapjára.

Kicsi, kedves, mint a villi . . .
Hajnalálom — hogyha látom!
Szeme a menny, hangja a dal,
Mely átkísér éjszakámon.
Rózsafányol őszi arzat,
Rengő barnatessepp maga —
Kicsi, kedves, aki még csak
T e g n a p i s a n g y a l v a l a !
Te vagy-e, kiről a nota
Mézes ajkkal azt dalolja:
„N e m a n y á t ó l l e t t é l ,
Rózsafán termettél,
Piros punkösd napján
Hajnalbanszületted!“

Egy sóhaj, mely az égből
S istenajkról szállt a földre,
Hogy lehével légyan, szépen,
Sziveink öröme költse.
A „mienk“ ilyen levél te,
Édes kedves kicsikém,

Bened az ég drága üdve
Mosolyog, ragyog felénk.
Tundéram az, mely éltet,
Boldogságnak titka éltet . . .
„N e m a n y á t ó l l e t t é l ,
Rózsafán termettél . . .“

Lehajolsz a balzsamos lég
Mámorában a virágig,
Első esődok szirmain ég
S kelyhe könyeidben ázik.
Ágain a tüske elvész
De te még se még se bántod.
Félve őrzöd — s benne aztán
Megszereted a világot!
S ez? . . . a róza, ha kifejlett,
Önmagát bámulja benned!
„N e m a n y á t ó l l e t t é l
Rózsafán termettél . . .“

S mikor a nap délsugára
Lángra gyújtja piczi lelked,
Menj, siess az üde árnyba,
Kéklő lomb kúsn pihenj meg,
S ne feled a róza-bokrot,
Melyet ott kúnt a nap éget,

megbízható forrásból merített hírek⁴-nek fog igazat adni, hanem végre is mellettem fog bizonyítani.

De térjünk a dologra. — K. barátom a bánásmódra nézve azt mondja: „hogy az a legvadabb, a leghiányosabb. Csakis moró, csakis lármás, csakis káromló szavakat hallanak a betegek.“ — Az ezt cselekvők alatt úgy gondolom, (ha a sorok közt jól tudtam olvasni) az ápolót, élmezőt és még talán a gyámosztályon levő bambák, siket-némák, eszelősök és egyéb nyomorultakat kell érteni, kik különben hangos torokkal rendelkeznek. Hát bizony csak az utóbbiak hébe-hóba kissé — de hangosan összejörrennek s bizony a szavakat sem válogatják, egymásnak különféle szebbnél-szebb czimeket osztogatnak stb. de meg aztán az egymásba kapaszkodókat — mert bizony köztök ez is előfordul, bár hogy ügyeljenek is rájuk — szét is kell választani, ezt pedig az ápolónak vagy élmezőnek kell eszközölni, ami pedig szintén nem megy, de nem is mehet kérelemmel és csendesen és ezt mindenesetre a betegek is hallják, ha még tán az épület másik végén is volnának. Ezek között kérő, vagy szelidebb kifejezéssel nem lehet rendet csinálni. Ezek körül még K. barátom is kijönne a türelemből. — Ez egyben tehát, de csakis ez egyben igazat adok, feljebb idézett állításainak. Azonban ezen is lehet segíteni, közbe legyen mondva, úgy segíteni, hogy a gyámosztályt fel kellene oszlatni, mire nézve még két év előtt beadtam a közegészségügyi bizottsághoz javaslatomat — de erről most ne többet.

A továbbira nézve is — azon ígéretentől, hogy pontról-pontra fogok, K. barátom czikke sorrendjét követve, válaszolni, — csupán azon okból, mivel levelem Szerkesztő barátomhoz hosszúra nyulnék, elallok. Csupán annyit mondom — hogy amit K. barátom által a gondozásról; ápolásról, az elhagyott tehetetlenek segélyezéséről, az ételek és italok kiosztásáról, a tisztaságról, illetőleg tisztatlanságról, az igen-igen biztos, azaz hogy megbízható (kerekén tagadom) forrásból merített hírekből összeállított adatokkal mondatnak — hogy azok részint többnyire nem valók, részint kisebb, részben igenis tulzottak. Különbön ezekre nézve a kiküldendő bizottság — melynek kiküldetését magam is óhajtom és sürgetni is fogom, s mely bizottságba hiszem K. barátom is tisztelettel meghívatik, hogy saját

szemeivel és hallérékével győződjék meg a tollába más által adtak ellenkezőjéről — fogja majd, hogy kinek volt igazsa, az ítéletet kimondani.

Ami pedig a halottaknak halál előtti hit vigasztalásbani részesítése — vagy nem részesítéséről mondatik, az sem egészen úgy áll; itt én is tudnék valamit mondani, de mivel nem tartom megbízhatónak a kútforrást, mert az illető érdekelt, elhallgatok vele.

A lelkésznek válaszul adott ezen állítólagos kifejezés: „Akkora itt uram a piszok, hogy a tisztelendő urakat lehetetlen bevezetni“ — sem volt tán egészen úgy mondva.

Hogy pedig mi történik egyes halottak csekély ingóságával és ruházatával, erre nézve határozottan állíthatom, hogy ha csakugyan van használható — mert többnyire nincs — úgy az a gyámosztálybeliek valamelyikének adatik; ha pedig nincs, illetőleg nem használható — mert ilyen is van — elásatik. — Tehát nyilvántartási jegyzőkönyvre sincs szükség.

Mindezekből eléggé kiviláglik, hogy kórházunk beélete hogy ugyan kívánni valót és pedig eleget, de nem azokat, miket t. K. barátom által elmondattak.

Legvégre K. barátomnak egy kis tanácssal szolgálok, ha elfogadja, ez pedig nem más, minthogy máskor ne engedje magát elámitatni, félre vezetetni oly könnyen, ne higgyen mindenkinek mindent el, mert vannak egyének, kik más által szeretik a pirászból a sült gesztenyét kikapartatni, miután már máskor egyszer vagy többször megégették saját ujjaitak.

Legeslegutóljára pedig Szerkesztő barátomhoz is van egy szavam — ez pedig abból áll, hogy ne higgye, hogy olyan nagyon pudvás az a mi kórházunk — ugyan pudvás még, de csak egy kicsit és nem olyan nagyon. Különbön, hogy az a kis pudva is hol van és mi okozta, vagy okozza majd négy szemközt a leghivebben elmondom *).

Most pedig kérek barátom, hogy e hozzád czimzett

*) Ismerem a kórházi állapotot, tudom munkatársan intencióját is. — Határozottan az ápolóra és élmezőre, általában a belső személyzetre céloz, nem akarván érteni sem a tisztí főoszt, ki saját teendőit híven teljesíti, sem a gyámat vagy más közegot, mert ezek is a nehékes apparattal annyit tesznek, a mennyit tehetnek. Izen nehékes apparatust jobb lendületbe hozása volna a helyes válasz K. barátom czikkére. Szerk.

S mégis, mégis rád mosolygott
S holtapodra még szebbé lett
Egy varázsát színe, hája,
Ezerektől megcsodálva!
„Nem anyától lettél,
Rózsafán termettél“ . . .

Fuba bársony lágy a föld is,
Melyen átlet piézsi lábaid;
Szájszemekkel féltve őrzik,
Kik szeretnek, éjszakádat.
Angyalok himzik be álmod
— Egy testvér az mind veled!
Arzodon kigyulik a pír
S lázasabban ver szíved:
Fényüket bár megvetted:
Csillgok közt jár a lélked . . .
„Nem anyától lettél,
Rózsafán termettél“ . . .

Kelő hajnal gyöngysugára
Rásimul nyugvó szemedre,
Hogy kie-aljon szelb világba,
Hús ligetbe, rózsza kerthe.
Mind tied, mi el korúltd,
A virág, a lomb huse

A madár legszebb danáit
Neked, érted zengile.
Mért ne hídd, hogy kicsi torka
Téged éltet, eldanolva:
„Nem anyától lettél,
Rózsafán termettél“ . . .

Rád borulhat éjnek árnya
S vad viharnak szárnya verhet,
Arzuidnak hímporába
Utszéli homok fűrődhet:
Az maradsz te akkor is még
A ki most vagy kicsikénk te,
Kedves, édes, ki az égből
Boldságának küldetél je,
Az maradsz . . . szemed beszéli . . .
Mindig, mindig csak a régi!
„Nem anyától lettél,
Rózsafán termettél“ . . .

Térdimen rugatva kérdlek,
Hogya egykor, kicsikénk te,
Nem mondhattuk „e s a k“ miénknek
S egy új, szebb világba lépsz be:
Emlékidnek templomában
Megmarad-e régi helyünk,
Aki érted s benned élünk,

evelemet, ugy amint van, szórol-szóra az igazság kiderítése érdekében — hisz különben sincs benne valami sértő — lapodban közölni ne terheltecsél.

Kelt Baján, 1879. jul. 3-án

Tisztelő barátod
Dr. Sztruhák István,
tisztli főorvos.

H I R E K.

— Tisztelettel felkérjük lapunk t. helybéli és vidéki előfizetőit, miszerint előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a szétküldésben akadály történjék.

— Felhőszakadás. A mult szegvárú országos vásár alkal-mával hétfőn éjjel nálunk mint iszonyu szél megfúgyt vihar oly nagy mérvet öltött, hogy formális felhőszakadástól kísérve a határban és a városban tömérdek kárt tett. A mi kereskedőkink és iparosaink közül is többen jelentékeny kárt vallottak.

— Ezüst érmet kapott a székesfehérvári országos kiállítás-on városi ismert derék iparosaink Berlegh és Schinner kocsigyá-rok.

— Mint a „Bajai Közlöny“, a „közönség köréből“ című ro-vatban „egy városi bizottsági tag“ aláírásával olvassuk, s mint azt a helyszínen a dolog megtörténte után véletlenül megjelenvén, a jelenvoltaktól elbeszélni hallottuk, Kégl István közkatona Olt-ványi Lajos ügyvédjelöltet, épen midőn a gözdürdői zubany alatt állott, homlokon ütötte és földre terítette. Közlő indítványozza, hogy társadalmi uton a polgári állásnak elégtételt szolgáltatassunk oda hatván, hogy az ily individuumok a polgári társaságból telje-sen kirekesztessenek. Hozzá járulunk az indítványhoz, azon meg-győződésben, hogy a magas helyeken történt erélyes feljelentés ugy sem fog óhajtot eredményre vezetni.

— Mátyai Antal kőműves, kit mult hó 30-án egy Virág nevű közöshadseregbeli huszár 2 czimborájával együtt Drégelinek kis-csávoilyi koreszmájában 17 szurással és 4 vágással a fejre, meg-szabadtak f. hó 3-án meghalt. Lásd a fennebbi közleményt!

— Hangverseny. A július 1-ére halasztott a bajai főgymn. ifjuság által a helyben építendő állandó színház javára rendezett és műkedvelők közreműködése mellett megtartott hangverseny a

A kik téged ugy szeretünk?
A „m i e n k“ lesz akkor is még??
A mienk lesz akkor is még!!
„Nem anyától lettél,
Rózsafán termettél...“

Kiesi, kedves, mint az angyal,
Hajnalálmom, hogyha látlak,
Szemed a meny, hangod a dal,
Mely fezenzi éjszalkámát.
Egy sohaj, mely fönt az égtől
S istenajkáról szállt a földre,
Hogy lehével pusztá eltem
Nem muló öröme költsé.
Napjainak drága fénye,
Üdve, alma, kicsikóm te.
„Nem anyától lettél,
R ó z s a f á n t e r m e t t é l,
P i r o s p ü n k ő s d n a p j á n
Hajnalban születettél!“

P—i.

jelzett időben megtartatott, válogatott, de nem nagy számu kö-zönség előtt. Az egyes darabok igen sikerültek, Rónaszékiné Vilma magyar dalai gyűjtő hatással voltak. Az előadást táncz követte, mely a nagy meleg daczára mintegy 2 óráig tartott.

S z i n k ö r.

Szerdán adták „Petaud király udvará“-t Berényi juta-lomjátéka gyanánt igen kevés hallgató közönség előtt. A szereplők daczára az üres színházban jó kedvelő játszták végig a bohózatot operettet. Öszintén sajnáljuk, hogy a jutalomjátékos a közönségben nagyobb részvétre nem talált minék okát egyébiránt talán maga a darab választása is képezte.

Ösüörtökön lépett fel szinkörünkben a várva-várt pesti vendég-művészno Sz. Prielle Kornelia a „47-ik cikk“ című drámában. A szinkör jóval idő előtt egészen megtelt a legszebb hallgató közönséggel, mely ki-váncsian várta a függöny felgördülését. Midőn kevés vára-kozás után ez megtörtént a törvényszék ítélő terme s ké-sőbb a vádló s bosszuló creol nő (Sz. Prielle Kornelia) állott előttünk. A hatás, melyet a szépségének csorbitása miatt bosszút kereső nő megjelenése a nézőkre gyakorolt, ennek figyelmét az egész hosszú dráma folyamatán át a legnagyobb mértékben lekötötte. A közönség valódi művel-zettel kísérte a hősnő minden mozdulatát s nem késett az egyes felvonások s jelenetek urán zajos tapsokban s élje-nekben fejezni teljes elismerését és háláját a vendégmü-vészno iránt, melyet magának bajai vendégszereplése által a közönség részéről oly méltán kiérdemelt.

A drámából visszaidéztük olvasóink emlékezetébe a megható kertijelenetet, azon jelenetet melyben Cora kedve-sét visszatartja s a magánjelenetet melyben Corát örületesi rohamok szállják meg. Elismeréssel emlékezünk meg a többi szereplők összhangzatos játékaról is, milyen volt a Somogyi pár, Beczkölné, Mezei és Róuaszeókié.

Ma szombaton Sz. Prielle Kornelia asszony második vendégjátékául adatik: „Gauthier Margit a kamé-liás hölgy“, melynek a művészno előszöri látása után fo-kozott érdeklődéssel nézünk elébe.

R. R.

Üzleti tudostítás.

Baja, 1879. Julius 2-án.

Buza 8.75 zab 4.60 bab 6.40 árpa 4.50 rozs 5.25 kétszeres 5.30 kóles 4.30 kukorica 4.45.

Az árak 100 kilogr. után.

Felelős szerkesztő:
Dr. BARTSCH SAMU.

Hirdetések.

Trieuörök (gyom-választó-gépek)
kaphatók
PH. MAYFARTH & Comp.
gőpgyárában Frankfurt a. M.

Arlejtési hirdetemény.

A helybeli állami tanítóképezdében a tanulók köztartása a következő, 1879. sept. 1-én kezdődő tanévre zárt ajánlatok útján bérbe adatik. Az arlejtési feltételek az intézetben betekintheők.

300 frt bánompénzzel ellátott zárt ajánlatokat július hó 12-ig fogad el

Baján, 1879. jul. 3.

Dr. Bartsch Samu,
igazgató.

OMRATH ÉS TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok
PRÁGÁBAN

ajánlják a szilárd kivitel, könnyű járás, nagy munkaképesség és tiszta cséplésről legelőnyesebben ismert, úgy rámán álló mint kereken járó

kézi- és járgány cséplőgépeiket

1-től 8 ló, vagy ökörerőig.

Továbbá készítünk különféle nagyságu és elismert jó minőségű

tisztító rostákat, kukoricoza morzsolókat és szecskavágókat.

Illusztrált árjegyzékek díjmentesen és franco.

21-36

CSEPLŐGÉPEKET

szegrendszerre 1-4 vonó marha erőre alkalmazva, szalmavető-, rosta- és tisztítószekerezzel, faállványon vagy egészen vasból,

legújabb szerkezettel, tartós és cleső árakon szállítj Bécs vagy Pestről bérmentve és kezeség mellett

PH. MAYFAHRT & COMP. Maschinen-Fabrik, Frankfurt a M.

Árverési hirdetés.

Hirsch Fülöp csődhitelezői a csőd beosztatása iránt egyezsége lépven, a bajai 1355. sz. tjkvben 1684. és 1685. hr. számu, a szegedi kapuhoz közel és egymás mellett fekvő

két magtár

magán árverésen eladatni határozottat.

Az árverés folyó hó 6-án délután 4 órakor a „bajai kereskedelmi- és iparbank“ helyiségében fog a következő feltételek alatt megtartatni:

A venni szándékozók a két magtár együttesen 2500 frt becslára, egyszerűs mind kikiáltási árának 10%-ját az árverés előtt bánatpénzzel letenni tartoznak. A vételár az árverés eredményének, a hitelezők gyűlése által legkésőbb 24 óra alatt törtenendő jóváhagyása után azonnal készpénzben fizetendő.

Baján, 1879. évi július 1.

A hitelezők megbízásából:

ALLAGA OTTO,

ügyvéd.

F E H É R M I K L Ó S

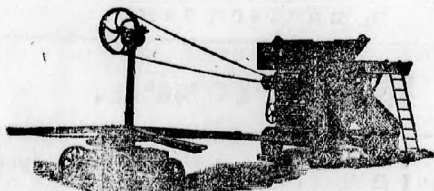
angol, francia, amerikai és német mezőgazdasági gépek raktára

BUDAPESTEN

állói-ut 25. sz. „Köztelek“

BÉCSBEN

III. Pragerstrasse 13. sz. Hotel Hungária

Vas állványú oséplőgépeit a legújabb osavarjárgánnyal, mely felette nagy egyszerűségénél fogva különösen oly gazdáknak ajánlatik kik gépekkel még eddig nem bántak.

(Árjegyzékek kívánatra díjmentesen megküldetnek.)